

Hørings svar vedr. nadver

→ Hvad betyder nadveren for dig og for din nabo: Tak, nærvær, syndstilgivelse, måltidsfællesskab, styrkelse af tro, andet?

Det er her vi mødes som de fejlbarlige mennesker, vi er, ligesom Jesu disciple (hvor mindst én tvivlede, én fornægtede ham og én forråbte ham - og de andre ikke engang kunne holde sig vågne med ham den sidste nat).

Det er her, begrebet om "fjender" (jf. fjendekærlighedsbudet) rituelt bliver ophævet.

Det er her, Gudsriget, det rene kærlighedens fællesskab med Gud og næsten, bliver forudgrebet, rituelt.

Det er her, vi spiser med ved Herrens bord, det er her, vi kan opleve, at Jesus Kristus er vores eneste dommer.

Det er her, vi kan opleve, at det er nok at være menneske, skabt i Guds billede, som vi er.

Det er her, vi alle er lige, og stodderen kan knæle ved siden af dronningen.

Det er her, vi bliver tanket op, så vi kan gå ud i alverden igen, og elske det bedste vi kan, og bliver mindet om nåden, som altid er der, når vi alligevel fejler.

→ Hvordan synes du, din forståelse af nadveren kommer til udtryk i de eksisterende ritualer?

Nadverbønnen, som handler meget om kærlighed, indfanger jo mange af elementerne. Men ellers er det vel så som så. Nadverritualet (inkl. optakt og bortsendelsesord) er jo bygget op omkring påskeugen, fra palmesøndag til påskesøndag, og det synes jeg er en god ting. Men nadverbønnen kunne sikkert gøres mere præcis, og supplerende salmer kunne sikkert også rode bod på nogle mangler.

→ Synes du, nadveren virker inviterende og åben, eller sætter den skel mellem dem, der går til alters, og dem, der ikke gør? Kan man i givet fald gøre noget ved det?

Når nadverritualet gør det muligt (hvis der fx ikke spilles orgelmusik, når menigheden bevæger sig op mod alteret), plejer jeg at sige ”og nu er alle velkomne her, ved Herrens bord”. Og personligt oplever jeg ikke, at man er en bedre kirkegænger, fordi man går til alters. Men jeg hører jo også, at andre ser anderledes på det, at det sætter skel.

Jeg oplever dog også, at jo mere man afmystificerer altergangen (som man fx har mulighed for ved flere regibemærkninger under en mere uformel familiegudstjeneste), jo flere virker til at være tilbøjelige til at gå til alters.

→ Der findes nye salmer og bønner til nadveren - hvad siger de om forståelsen af nadveren, mennesker, Gud, syndstilgivelse, tro, nærvær, fællesskab?

Jeg har ikke den store kendskab til nye salmer og bønner til nadveren.

→ Gør det en forskel for det centrale i nadveren, om man bruger brød eller oblater, har knælende eller gående altergang, bruger skriftemål eller andet?

Brød/oblater: Jeg tror, jeg foretrækker oblater, da de (sammen med en lille smule vin) understreger det symbolske i måltidet. Når man bruger brød, så kan det godt virke for postulerende: ”Nu spiser vi rigtigt brød...”, selvom det jo stadig er tydeligt, at det ikke er noget rigtigt måltid, men et symbolsk måltid. Symbolsk i den forstand, at man jo ikke bliver fysisk mæt af dette måltid. Jeg har ingen problemer med brød (en gang i mellem), men foretrækker altså oblaterne, da det symbolske bliver mere konsekvent.

Knælende/gående: Da man oplever et større fællesskab ved at knæle ved siden af hinanden, er det langt at foretrække. Gående altergang kan dog godt være en praktisk nødvendighed en gang imellem, men er ikke uproblematisk.

Skriftemål: Jeg har ikke noget problem med at bruge skriftemål, selvom jeg kun har oplevet det en enkelt gang. Grundlæggende synes jeg dog, det har karakter af dobbeltkonfekt, da nadveren burde være nok.

→ Hvad sker der i nadveren, og hvad sker der ikke?

Hvad der ”sker” må gerne forblive et mysterium. Men mit bedste bud er, at man bliver ”samtidig” med den sidste nadver. Og her er jo meget på spil, jf. svarene til første spørgsmål.

Med hensyn til hvad, der ikke sker, vil jeg nøjes med på god luthersk vis at svare, at oblater og vin IKKE bliver fysisk forvandlet til Jesu legeme og blod. Men som Luther ville sige: Hoc est.

OG tillade mig at henvise til et længere citat af P.G. Lindhardt, som nok er en smule skarp og polemisk i tonen, men alligevel rummer en vis sandhed:

“Men Jesus siger: “Jeg er livets brød, den som kommer til mig, skal ikke hunge, den, som tror på mig, skal aldrig tørste”. Hans nadver bygger altså på tro og ikke andet. Altså skal man da alligevel tro på, at dette brød og denne vin er Jesu legeme og blod, enten i en ubegribelig bogstavelig eller i en billedlig forstand? Ja, forsåvidt det gælder, hvad De i så henseende skal tro på, d.v.s. have en mening om, så kan De, min tilhører, tro på, hvad De vil. Hvad De vil mene om dette brød og denne vin, det bliver ganske Deres egen sag. De kan anlægge den anskuelse, der passer til Deres temperament og stilling i samfundet, ganske som De har lyst til. Og skulle De komme i vanskeligheder med en anskuelse, der passer Dem, så har jeg kendskab til en ret omfattende litteratur, som behandler nadveren, og det skulde da være mærkværdigt, om vi ikke i dette velassorterede lager af anskuelser kunde finde en, som også De kunde være fornøjet over at gå rundt med.

Men der var jo måske også den mulighed, at De, højtærede samtidige, for en gangs skyld kunne høre efter, hvad der blev sagt: Jeg er livets brød, den, som kommer til mig, skal ikke hunge, den som tror på mig, skal aldrig tørste. Jeg - siger han - ikke dette brød, ikke denne vin, ikke disse anskuelser derom, ikke disse forklaringer derpå - men jeg, jeg er livets brød. Og da er det, der sker ved nadveren, ikke sært og mærkeligt, i alt fald kun af den grund, at nadverens triste historie har gjort det sært. Ham alene drejer det sig om, ham alene er det, som forkyndes ved denne handling, som han forkyndes ved vore ord ham alene. Med brød og vin sker der ingenting; med dem, som samles, heller ingenting; brød er brød, og vin er vin, og de mennesker, som fik det, går hjem, som de kom. De fik ikke attest for dydig optræden eller for oprigtig tro, de blev ikke sikret på nogen som helst måde, de blev ikke lidt mere hellige end før, der blev ikke opbygget en stump af opstandelseslegemet i dem, så de lidt bedre kan klare dødens istaphånd, den skal nok kvæle dem endda; de blev heller ikke optændt af nogen påfaldende kærlighed til hinanden; med dem skete der kort sagt så lidt som med brød og vin, men de fik et ord at høre, et ord fra ham, der er livets brød. Det blev sagt til dem, som hele hans liv og al hans tale skulde sige til alle. De troede måske, at de gik til alters for at opleve det særlige, men de gik hjem og vidste, at de havde fundet det almene, det almengyldige. Og da var det jo tænkeligt, at man en dag slet ikke med altergang forbandt alt det, som man skal tro på og have rigtige meninger om, og det kunde tænkes, at man slet ikke mere lagde nogen vægt på, hvor personlig og hvor inderlig denne tro var, og hvilke udslag den gav sig i stemning og følelse. Det kunne tænkes, at man i den grad kom til at se sandt på sig selv, at man glemte alt andet, alt det, man havde brugt til at betrygge sig med og slet ikke vidste af andet end det ord fra en gammel nadversalme: "det er mig nok, hans ord at tro". Tro, ja, hør hans ord og tage sig det til hjerte, med hele sin tillid holde sig til ham, der siger: Den, som tror på mig, skal ikke hunge" (Det evige liv, s.33-35).

→ Hvis du kunne bestemme, hvad skal man så gøre og sige i nadverritualet for, at det centrale i nadveren kommer frem? Skal man gøre, som man gør i de ritualer, vi har nu, eller ændre noget?

NADVERBØN

Præsten siger:

Så er der snart nadver, også kaldet altergang, eller at gå til alters.

Alle er velkomne – det er her vi spiser sammen med Jesus, og samtidig mindes ham, og hans bud om fjendekærlighed. Det er her vi mødes med et dine synder er dig forladt.

Lad os – ligesom på Palmesøndag – sammen sige ”Hosianna i det højeste, velsignet være han som kommer i Herrens navn”.

Menigheden siger: Hosianna i det højeste, velsignet være han som kommer i Herrens navn.

Præsten vender sig mod alteret

Vi takker og lovpriser dig, Gud Fader almægtige, ved Jesus Kristus, vor Herre.

Du skabte himlen og jorden. Liv og ånde giver du os, mætter os daglig med dit nærvær og din nåde.

Derfor vil vi med hele din menighed på jorden og i himlen, i tro, håb og kærlighed synge for dig:

Menigheden synger "På kloden, som vi deler"

På kloden, som vi deler

Med blomster, fuglesang
Her søger vi at tjene
Med liv og kirkegang
Alt levende, Han skabte
Det er vor fælles sag
Gud sagde, ”Tag nu ansvar”
Ja, både nat og dag.

Og prøver vi at elske
Som Ham fra Nazareth
Og mærker vi en byrde
Som næsten gør os træt
Så fyldes vi i kirken
Med både vin og brød
Her bydes vi at elske
Guds Ord med håb og glød

Med nåden kan vi leve
På trods af det vi ser
En hel planet i smerte
Med mennesker og træer
Vi fyldes af en hverdag
Med nærvær og med savn
Vi prøver her at elske
Og falder i Din favn

Tekst: Juma Nellemann Kruse 2018, 2019, 2020, 2021

Musik: Werner Knudsens melodi til Niels Johansens "Når jord og himmel mødes", 2015

NADVERBØN

Præsten siger: Du korsfæstede og opstandne Herre og frelser. Vi beder i dit navn.

Vi beder om, at du er tilstede i blandt os med al din kærligheds rigdom!

Vi beder om, at vi må modtage dit legeme og dit blod i skikkelse af brød og vin, så vi husker dit sidste måltid, den nat du blev forrådt. Vi beder om din tilgivelse som de fejlbarlige mennesker vi er, lige som dine disciple. Lad din nåde gennemstrømme hele vores liv, så vi i vores hjerter kan lære at acceptere, at vi er accepteret af dig, vor Gud.

Lad dit nærvær vokse i os, så vi som de mennesker vi er, har blik for den næste, der trænger til vores hjælp, så vi sammen er og bliver et stort kærlighedens fællesskab.

Både her og i evigheden. Amen

FADERVOR bedes i fællesskab

INDSTIFTELSESDORDENE ved præsten

NADVERMÅLTIDET

Nadvergæsterne går tilbage til deres pladser efter præsten har sagt:

Jesus siger: Dine synder er dig forladt.

Gå bort med fred! Amen.

Afsluttende BORTSENDELSESDORD henvendt til alle, når alle nadvergæster har sat sig:

Den korsfæstede og opstandne Kristus, vores frelser og forsoner, er Sandheden, Vejen og Livet

Fred være med os alle sammen! Amen.

Salmen "Når vi samles foran bordet" synges afslutningsvis.

Når vi samles foran bordet

håber vi på Dig, Gudsordet

Her vi kommer, tændt af badet

Kærligheden drukner hadet

Bøn om liv og lys i nat

Når vi samles foran bordet

vin og brød er nok, Gudsordet

Her vi kommer, tændt af badet

Kærligheden drukner hadet

Morgenrød er himlens svar

Tekst: Juma Nellemann Kruse, 2019, 2020.

Musik: Jesper Gottliebs melodi til Simon Grotrians "Herren svinger tryllestaven", 2007